

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра граматики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

«*Віссія*» 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізації:

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська

Освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська»

ОНУ

2023

Робоча програма навчальної дисципліни "Історія основної іноземної мови".
Одеса: ОНУ, 2023. 17 с.
Розробник: Олена КАРПЕНКО, доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри граматики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № 1 від "28" серпня 2023 р.
Завідувач кафедри Олена Карпенко Олена КАРПЕНКО

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Наталія Бігунова Наталя БІГУНОВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) _____
Факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 р.
Голова НМК Олена Григорович Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № _____ від "_____" _____ 2024 р.
Завідувач кафедри _____ Олена КАРПЕНКО

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № _____ від "_____" _____ 2025 р.
Завідувач кафедри _____ Олена КАРПЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3/3 годин – 90/90 змістових модулів – 2/2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно): перша англійська Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3-й	3-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	10 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		54 год.	76 год.
		Форма підсумкового контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в ознайомленні студентів з періодизацією розвитку англійської мови з точки зору становлення фонетичного складу, граматичних категорій, еволюції лексичної системи.

Завдання: дати студентам основи лінгвістичних знань, необхідних для поліпшення розуміння глибоких лінгвістичних процесів розвитку англійської мови.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) та методики навчання іноземних мов у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

б) загальних:

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; приймати обгрунтовані рішення в професійній діяльності.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

ЗК13. Здатність здійснювати навчально-дослідницьку та/або науководослідницьку діяльність на належному рівні.

в) спеціальних:

СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії англійської мови.

СК04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному,

неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та усного і письмового фахового перекладу з англійської мови українською, з української мови англійською.

Програмні результати навчання:

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: діалектні та соціальні різновиди мов, теоретичні основи розвитку англійської мови: фонетичної, орфографічної, граматичної, лексичної систем.

вміти: проводити діахронічний аналіз мовного матеріалу, характеризувати мовні явища і процеси, перекладати давньо-, середньо- та ранньоновоанглійські тексти на сучасну англійську мову.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

HISTORICAL BACKGROUND OF THE FORMATION OF THE NATIONAL ENGLISH LANGUAGE

Theme 1. The Indo-European family of languages. The Germanic group of languages.

Theme 2. The Germanic migrations. The Anglo-Saxon kingdoms and dialects.

Theme 3. The Beginnings of Old English. Periods in the history of the English language.

Theme 4. The Scandinavian invasion and its linguistic consequences.

Theme 5. The Norman conquest. The influence of French. Predominance of the London dialect over Latin. Appearance of Middle English. The beginnings of Modern English – political, economic, social prerequisites.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

EMERGING OF THE WRITING SYSTEM.

HISTORICAL PHONOLOGY, MORPHOLOGY AND SYNTAX

Theme 6. Runic alphabets. Appearance of the Old English Letters. Peculiarities of Middle English spelling. The Early Modern period: spelling changes. Emerging of the orthographic system.

Theme 7. The First Vowel Shift. Middle English sounds. The Great Vowel Shift. Emerging of the unified phonetic system. Theories of Stress Shifts.

Theme 8. Historical development of the category of noun. Historical development of the category of pronoun. Historical development of the category of verb.

Theme 9. Historical development of the category of numeral. Historical development of the category of adjective. Historical development of the category of adverb.

Theme 10. Word order in the Old English simple sentence. Word order in the Middle English simple sentence. Word order in the Early Modern English simple sentence. Syntactical development of imperative sentences. Syntactical development of interrogative sentences.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	У тому числі			
		л	п	лб	ср		л	п	лб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Historical Background of the Formation of the National English Language										
Theme 1. The Indo-European family of languages. The Germanic group of languages.	7	2			5	9	1			8
Theme 2. The Germanic migrations. Anglo-Saxon kingdoms and dialects.	7	2			5	8	1			7
Theme 3. The Beginnings of Old English. Periods in the history of the English language.	9	2	2		5	8	1			7
Theme 4. The Scandinavian invasion and its linguistic consequences.	9	2	2		5	7.5	0.5			7
Theme 5. The Norman	9	2	2		5	7.5	0.5			7

conquest. The influence of French. Predominance of the London dialect over Latin. Appearance of Middle English. The beginnings of Modern English – political, economic, social prerequisites.										
Разом за змістовим модулем 1	41	10	6		25	40	4			36
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Emerging of the Writing System. Historical Phonology, Morphology and Syntax										
Theme 6. Runic alphabets. Appearance of the Old English Letters. Peculiarities of Middle English spelling. Early Modern period: spelling changes Emerging of the orthographic system.	9	2	2		5	9	1			8
Theme 7. The First Vowel Shift. Middle English sounds. The Great Vowel Shift. Emerging	11	2	2		7	11	2	1		8

of the unified phonetic system. Theories of Stress Shifts.										
Theme 8. Historical development of the category of noun. Historical development of the category of pronoun. Historical development of the category of verb.	9	2	2		5	10	1	1		8
Theme 9. Historical development of the category of numeral. Historical development of the category of adjective. Historical development of the category of adverb.	11	2	2		7	10	1	1		8
Theme 10. Word order in the Old English simple sentence. Word order in The Middle English simple sentence. Word order in the Early Modern English	9	2	2		5	10	1	1		8

simple sentence. Syntactical development of imperative sentences. Syntactical development of interrogative sentences.										
Разом за змістовим модулем 2	49	10	10		29	50	6	4		40
Разом	90	20	16		54	90	10	4		76

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Historical Background of the Formation of the National English Language		
1	Theme 3. The Beginnings of Old English. Periods in the history of the English language.	2	
2	Theme 4. The Scandinavian invasion and its linguistic consequences.	2	
3	Theme 5. The Norman conquest. The influence of French. Predominance of the London dialect over Latin. Appearance of Middle English.	2	
	Разом за змістовим модулем 1	6	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.			

Emerging of the Writing System. Historical Phonology, Morphology and Syntax			
4	Theme 6. Runic alphabets. Appearance of the Old English Letters. Peculiarities of Middle English spelling. Early Modern period: spelling changes Emerging of the orthographic system.	2	
5	Theme 7. The First Vowel Shift. Middle English sounds. The Great Vowel Shift. Emerging of the unified phonetic system. Theories of Stress Shifts.	2	1
6	Theme 8. Historical development of the category of noun. Historical development of the category of pronoun. Historical development of the category of verb.	2	1
7	Theme 9. Historical development of the category of numeral. Historical development of the category of adjective. Historical development of the category of adverb.	2	1
8	Theme 10. Word order in the Old English simple sentence. Word order in the Middle English simple sentence. Word order in the Early Modern English simple sentence. Syntactical development of imperative sentences. Syntactical development of interrogative sentences.	2	1
	Разом за змістовим модулем 2	10	4
	Разом	16	4

7. Теми лабораторних занять.

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / Види завдань	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Historical Background of the Formation of the National English Language			
1	Тема 1. The Germanic group of languages. Presentation.	5	8
2	Тема 2. Anglo-Saxon kingdoms and dialects. Presentation.	5	7
3	Тема 3. Old, Middle and Early Modern English periods. Report.	5	7
4	Тема 4. The linguistic consequences of the Scandinavian invasion. Report.	5	7
5	Тема 5. Appearance of Middle English. Presentation.	5	7
Разом за змістовим модулем 1		25	36
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Emerging of the Writing System. Historical Phonology, Morphology and Syntax			
6	Тема 6. Runic alphabets. Appearance of the Old English Letters. Presentation.	5	8
7	Тема 7. The Great Vowel Shift. Report.	7	8
8	Тема 8. Historical development of the category of verb. Report.	5	8
9	Тема 9. Historical development of the category of adjective. Presentation.	7	8
10	Тема 10. Syntax of word combinations and sentences: historical outline. Report.	5	8
Разом за змістовим модулем 2		29	40
Разом		54	76

9. Методи навчання

Словесні: лекції, розповідь, пояснення, дискусія.

Наочні: ілюстрація, демонстрація, презентація результатів власних досліджень.

Практичні: підготовка і виступи з доповідями, презентаціями; обговорення доповідей, підготовка презентацій.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання доповідей, презентацій.

Підсумковий контроль: формою підсумкового контролю в межах навчальної дисципліни є іспит.

Критерії та шкала оцінювання

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, повно та системно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Виявляє цінні творчі ідеї.
85–89	B	добре	Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно викладає матеріал щодо проблеми, яка розглядається на занятті, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	C		Здобувач вищої освіти припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	D	задовільно	Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	E		Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	FX	незадовільно	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	F		Здобувач вищої освіти не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.

11. Питання для підсумкового контролю

1. The Indo-European family of languages.
2. The Germanic group of languages.
3. The Modern Western Germanic subgroup of languages.
4. The first settlers on the territory of the British Isles.
5. The Germanic migrations. The earliest Germanic texts. The Roman times.
6. The role of Germans in the fall of Rome.
7. Anglo-Saxon kingdoms and dialects.
8. The beginnings of Old English.
9. The Scandinavian invasion and its linguistic consequences.
10. The Norman conquest. The influence of French.
11. Predominance of the London dialect over Latin.
12. Appearance of Middle English.
13. The beginnings of Modern English – political, economic, social prerequisites.
14. Runic alphabets.
15. Appearance of the Old English Letters.
16. Peculiarities of Middle English spelling. Early Modern period: spelling changes
17. Emerging of the orthographic system.
18. Capitalization, punctuation: diachronic outline.
19. Old English sounds.
20. The First Vowel Shift.
21. Middle English sounds. The Great Vowel Shift.
22. Emerging of the unified phonetic system.
23. Theories of Stress Shifts.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для іспиту
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія англійської мови».
2. Силабус навчальної дисципліни «Історія англійської мови».

14. Рекомендована література

Основна

1. Baugh A.C., Cable Th. *A History of the English Language*. London : Routledge, 2012. 480 p.
2. Cable Th. *A Companion to Baugh and Cable's A History of the English Language*. London : Routledge, 2013. 164 p.

Додаткова

1. Євченко В.В. *Історія англійської мови*. Вінниця : Нова Книга, 2016. 408 с.
2. Aitchison J. *Language change: Progress or decay?* Cambridge : Cambridge University Press, 2018. 324 p.

3. Boase-Beier J., Lodge K., Preece J. *The German language: A linguistic introduction*. Oxford : Blackwell Publishing, 2003. 254 p.
4. Crystal D. *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*. Cambridge : Cambridge University Press, 2018. 582 p.
5. Crystal D. *The Story of English in 100 Words*. London : Profile Books, 2011. 305 p.
6. Crystal D. *Words in Time and Place*. Oxford : Oxford University Press, 2014. 304 p.
7. Lehrer S. *Inventing English: A Portable History of the Language*. NY : Columbia University Press, 2007. 352 p.
8. McWhorter J. H. *The power of Babel: A natural history of language*. NY : Henry Holt, 2001. 327 p.
9. Ringe D. *The Oxford introduction to Proto-Germanic and the Proto-Germanic world*. Oxford : Oxford University Press, 2006. 355 p.

15. Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://www.britannica.com> – Encyclopaedia Britannica.
2. <https://www.etymonline.com> – Online Etymology Dictionary.
3. <https://bosworthtoller.com> – Bosworth Toller’s Anglo-Saxon Dictionary online.
4. <https://www.youtube.com/watch?v=r9Tfbeqyu2U> – OpenLearn from The Open University.
5. <https://www.youtube.com/watch?v=Oz8tEPXI25A&t=15s> – The Virtual Linguistics Campus.
6. <https://www.youtube.com/watch?v=fJiHmR85cU> – British Council.

7. <https://www.youtube.com/watch?v=niCzhsMy3mU&t=46s> – Dr Thijs
Porck.

8. <https://www.youtube.com/watch?v=YEaSxhens7Y&t=11s> – TED-Ed.